

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/287/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5918200448
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5918200448.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobcu: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Stankovany, Stankovany č. 133, IČO: 31 920 977, právne zastúpeného JUDr. Miroslavom Bachyncom, advokátom, so sídlom Podbiel č. 177, IČO: 36 135 101, proti žalovanej: Slovenská republika - LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, právne zastúpenej HMG LEGAL, s. r. o., so sídlom Červeňova 14, Bratislava, IČO: 35 885 459, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 5C/6/2018-72 zo dňa 27.06.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Ružomberok č. k. 5C/6/2018-98 zo dňa 18.07.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaná **m á** proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením Okresný súd Ružomberok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je vlastníkom pozemkov parcely EKN č. 2037/1 orná pôda o výmere 136676 m² a EKN č. 2042/1 orná pôda o výmere 94058 m² zapísaných na LV č. XXXX pre k. ú. F.. Žalovanej ako úspešnej strane priznal náhradu trov konania. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu a ktoré boli pôvodne vedené v PKN vložke č. XX, sa na základe rozhodnutí - výmerov Okresného národného výboru v Ružomberku š. 611-14/6-1949 a č. 611-14/6-1950 stali predmetom výkupu v zmysle ustanovení zákona č. 46/1948 Zb. o nové pozemkové reforme (trvalé úpravě vlastníctví k zemědělské a lesní půdě) a stali sa vlastníctvom Československého štátu. Pri spracovaní ROEP-u na základe uvedených skutočností bolo zapísané vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam v prospech Slovenskej republiky tak, ako to vyplynulo z LV č. XXXX pre k. ú. F.. Okresný súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že Československý štát vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam nenadobudol, lebo zápisy v PKN vložke č. XX, k. ú. F. boli vykonané pred právoplatnosťou uvedených rozhodnutí o výkupe preto, lebo podľa platnej právnej úpravy v čase výkupu pozemkov bola existencia právoplatného rozhodnutia o výkupe podmienkou prevedenia zápisu v pozemkovej knihe. Vzhľadom na existenciu pozemkovej knihy, v ktorej sa evidujú vecné a iné práva k pozemkom evidovaným v katastri, súd prvej inštancie mal za to, že v období, v ktorom došlo k výkupu pozemkov, platila zásada materiálnej publicity, t. j. zásada hodnovernosti (verejnej dôvery) verejných kníh, v zmysle ktorej kto koná v dôvere v zápis v katastri, je dobromyseľný, že tento zodpovedá skutočnému stavu veci, pokiaľ sa nepreukáže opak. Uvedená zásada vyplýva z § 48 a 50 Vládneho nariadenia č. 8/1928 Sb. o konaní vo veciach patriacich do pôsobnosti politických úradov (správne konanie). V zmysle uvedeného ustanovenia listiny, ktoré boli v predpísanej forme zriadené niektorým

verejným úradom v medziach jeho úradného oprávnenia, podávajú úplný dôkaz toho, čo v nich úradom je nariadené alebo prehlásené, respektíve dosvedčené. Skutočnosť tvrdená žalobcom, že predmetné rozhodnutia, na základe ktorých boli vykonané zápisy o výkupe v PKN vložke č. XX, k. ú. F., nenadobudli právoplatnosť, nebola zo strany žalobcu žiadnym spôsobom preukázaná, respektíve nebola spochybnená správnosť zápisov uvedených v PKN vložke č. XX, k. ú. F., na základe ktorých došlo k výkupu označených pozemkov. Na základe uvedeného súd prvej inštancie vyslovil presvedčenie, že na základe výkupu pozemkov, ktoré sú predmetom sporu, došlo k prechodu vlastníctva k vykúpenej pôde na Československý štát a následne v rámci konania ROEP boli nehnuteľnosti zapísané v prospech žalovaného správne. Zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam odňatím vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam na základe rozhodnutí štátnych orgánov v období od 02.11.1938 do 01.01.1990 upravuje zákon č. 282/1993 Zb. z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam. V prejednávanej veci ide o reštitučný nárok, ktorý si mohol žalobca ako oprávnená osoba uplatniť v zmysle ustanovení zákona č. 229/1991 Zb. (čo nakoniec žalobca i čiastočne urobil, keď uzavrel dňa 19.04.1996 dohodu o vydaní nehnuteľnosti, predmetom ktorej dohody bolo vydanie pozemkov zapísaných v PKN vložke č. XX ako parcelné č. PKN 2061 - orná pôda a pozemok v knižnej vložke č. XXXX parcelné č. 1485/5). Existencia špeciálnej úpravy v reštitučných predpisoch vylučuje naliehavý právny záujem na určenie vlastníctva tam, kde podľa týchto predpisov bolo možné uplatniť nárok na vrátenie vecí a nárok uplatnený nebol, alebo z nejakých dôvodov takejto požiadavke nebolo vyhovené (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/130/2007). Na základe vyššie uvedeného potom na žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ku ktorým nadobudol vlastníctvo Československý štát na základe rozhodnutí 611-14/6-1949 a 611-14/6-1950 v zmysle § 137c zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Z odôvodnenia rozhodnutia Ústavného súdu SR III. ÚS 177/2013 vyplýva, že „reštitučné predpisy sú k všeobecným predpisom (akým je Občiansky zákonník) vo vzťahu špeciality. Tento vzťah sa rieši podľa zásady lex specialis derogat legi generali, to znamená, že tam, kde existuje špeciálna úprava, nemožno použiť úpravu všeobecnú, ak sa možno domáhať ochrany práv a postupov podľa reštitučného predpisu ako špeciálneho; teda ak je daný reštitučný nárok, nemožno uplatniť nárok na ochranu vlastníctva podľa všeobecných právnych predpisov“. V prejednávanej veci si žalobca mohol uplatniť nárok na vydanie vecí postupom podľa reštitučných predpisov, je vylúčené, aby sa domáhal ochrany určovacou žalobou. S poukazom na § 5 ods. 1 Reštitučného zákona, na vydanie vecí vyzve oprávnená osoba povinnú osobu v lehote 12 mesiacov od účinnosti tohto zákona (zákon nadobudol účinnosť dňom 01.01.1994), inak právo zaniká. Keďže nárok na vydanie vecí nebol uplatnený v zákonom stanovenej lehote, toto právo zaniklo. Nevyužitím možnosti domáhať sa takéhoto nároku v zákonnej lehote v zmysle ustanovenia zákona č. 282/1993 Z. z. došlo k zániku (prekulzii) práva a tým aj k nemožnosti dosiahnuť revíziu krokov štátu urobených v rozhodnom období. Rovnako, ak reštitučný nárok na navrátenie vlastníckeho práva nebol uplatnený na súde v lehote 15 mesiacov od doručenia výzvy, zo zákona došlo k zániku jeho práva na vydanie nehnuteľnosti a navrátenie vlastníckeho práva. Na základe vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 255 CSP, keď úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Proti vyššie uvedenému rozsudku žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Súdu prvej inštancie vytýkal, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že súhlasí s názorom okresného súdu, že v období zápisov do pozemkovej knihy týkajúcich sa predmetu sporu v rokoch 1949 - 1957 platila zásada materiálnej publicity, t. j. hodnovernosti verejných kníh, v zmysle ktorej ten, kto koná v dôvere v zápis v katastri, je dobromyseľný, že tento zodpovedá skutočnému stavu vecí, pokiaľ sa nepreukáže opak a že táto zásada vyplývala i z § 48 a 50 VL. nariadenia č. 8/1928 o správnom konaní. Odvolateľ však nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že nespochybnil správnosť zápisov v pozemnoknižnej vložke č. XX v k. ú. F., na základe ktorých malo dôjsť k výkupu pozemkov, ktoré sú predmetom sporu. Neexistujú vierohodnejšie dôkazy, než ktoré žalobca predložil, a síce samotné zápisy v pozemnoknižnej vložke. Listiny o výkupe pozemkov boli na vložke zapísané aj napriek tomu, že nebola na nich vyznačená právoplatnosť a vo výmerách, ktoré boli predmetom zápisov, boli uvedené len parcelné čísla pozemkov bez výmery. Z doposiaľ uvedeného teda vyplýva, že bol porušený postup podľa § 10 ods. 3 Zákona o novej pozemkovej reforme. Týmto zákonom bolo uzákonené, že Československý štát mohol podať knihovnú žiadosť len vtedy, keď už bolo

rozhodnutie o výkupe pozemkov právoplatné. Podľa obyčajového práva platného na Slovensku do 31.12.1950 bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísanej do pozemkovej knihy spravidla len vpisom do pozemkovej knihy. Okresný súd sa s vyššie uvedenou argumentáciou žalobcu nestotožnil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že mal preukázané, že zápisy v pozemkníku vložke č. XX v k. ú. F. boli vykonané pred právoplatnosťou rozhodnutia o výkupe. Nevysporiadal sa ale s tvrdením žalobcu spočívajúcim v tom, že z tzv. intabulačného princípu existoval rad výnimiek v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., ktorý dňom 01.01.1950 zrušil intabulačný princíp tak, že vlastníctvo k nehnuteľným veciam sa nadobúdalo zmluvou a zápis do pozemkovej knihy má len deklaratórny charakter. Podľa presvedčenia žalobcu, ak súd prvej inštancie tvrdí, že zápisy v PKN vložke č. XX v k. ú. F. boli vykonané pred právoplatnosťou rozhodnutia o výkupe, tak potvrdzuje stanovisko žalobcu, ktorý poukázal na § 6 vyhlášky ministra pôdohospodárstva č. 1008/1948 U.V. Vyhláškou sa vykonávali niektoré ustanovenia Zákona o novej pozemkovej reforme, v rámci ktorej sa proti rozhodnutiu ONV bolo možné odvolať v lehote 15 dní. Podľa § 7 ods. 1 citovanej vyhlášky miestny príslušný ONV požiada, keď rozhodnutie o výkupe nadobudlo právoplatnosť knihovnou žiadosťou knihovný súd, aby poznamenal prevedenie výkupu v pozemkovej knihe, ktorá poznámka má účinky prechodu vlastníctva k vykúpenej pôde na Československý štát. Zápisy tak, ako to tvrdí súd prvej inštancie, nemohli byť predmetom zápisu predtým, ako rozhodnutia o výkupe nadobudli právoplatnosť. Okresný súd na jednej strane potvrdzuje realizáciu zápisov predtým, ako rozhodnutia o výkupoch nadobudli právoplatnosť, ale na druhej strane aj napriek tomu, že zo strany žalovanej a ani na dotaz súdu nebol predložený dôkaz o nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutí o výkupoch, nekriticky sa v napadnutom rozsudku priklonil k názoru, že na základe neprávoplatného výkupu došlo k výkupu vlastníctva na Československý štát. V danom prípade nesprávnosť zápisov vyplýva zo zápisov samotných z dôvodu, že výmery nadobudli právoplatnosť až 15 dní po ich doručení oprávneným osobám. Je vylúčené, aby nadobudli právoplatnosť už po 4, resp. 7 dňoch. V zmysle formálnoprávnych a hmotnoprávnych podmienok Zákona o novej pozemkovej reforme vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom žalobného návrhu, Československý štát nemohol nadobudnúť. Na týchto skutočnostiach už nič nemohol zmeniť ani zápis v pozemkovej knihe podľa rozhodnutia Rady ONV v Ružomberku zo dňa 22.08.1957 dňa 18.10.1957, podľa ktorého sa vložilo vlastníctvo k pozemkom na PKN vložku č. XX Československému štátu z dôvodu, že predmetom tohto rozhodnutia bol tzv. dodatočný výkup lesnej pôdy, lebo sa dotýkal inej pôdy a bol realizovaný v čase, keď už nebol platný tzv. intabulačný princíp. Naopak, uvedené potvrdzuje tvrdenia žalobcu o tom, že zo strany štátnych orgánov nebol zachovaný zákonný postup, a preto vlastníctvo k pozemkom, ktoré sú predmetom sporu, nebolo odňaté a nebol potrebný postup podľa tzv. reštitučných zákonov. V tomto smere sú úvahy súdu prvej inštancie nesprávne, keďže nebola splnená podmienka skutočného prechodu veci do vlastníctva štátu. Podľa doterajšej súdnej praxe práve podmienka nadobudnutia vlastníctva veci štátom bola nevyhnutná pre úspešné uplatnenie reštitučných nárokov. Žalobca sa preto správne domáhal svojho práva žalobou o určení vlastníctva. V závere podaného odvolania ešte uviedol, že nesúhlasí s tvrdením okresného súdu, že absencia dokladov, ktoré od Štátneho archívu v Bytči žiadal, ale nedostal, lebo sa v pôvodnej registratúre nezachovali, znamená, že nepreukázal, že rozhodnutia o výkupoch neboli právoplatné a nesprávnosť zápisov. Absencia dokladov o doručení rozhodnutia o výkupe za účelom ich právoplatnosti z hľadiska neunesenia dôkazného bremena je na škodu toho, kto mal nehnuteľnosti nadobudnúť a nie na škodu žalobcu. Zistené vady a nedostatky v správnom konaní zaťažujú štátne orgány a nemôžu sa započítať v neprospech žalobcu. Žalobcovi vlastníctvo k pozemkom, ktoré sú predmetom žaloby, nebolo odňaté, a teda nebolo potrebné postup podľa tzv. reštitučných zákonov. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd žiadal, aby napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

3. Žalovaný v podanom vyjadrení k odvolaniu žalobcu odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Za absolútne nedôvodnú argumentáciu žalobcu označil to, že zápisy v pozemkovej knihe boli vykonané na základe neprávoplatných rozhodnutí o výkupe, v rozpore s ustanoveniami Zákona o novej pozemkovej reforme, pretože zo žalobcom predložených listinných dôkazov nevyplýva, že by rozhodnutia o výkupe nenadobudli právoplatnosť. Uvedené osvedčuje napr. i zápisnica zo dňa 07.12.1950, v ktorej sa výslovne a jednoznačne uvádza, že rozhodnutie o výkupe právoplatnosť nadobudlo. Bez ohľadu na žalobcom produkované tvrdenie žalovaný poukázal na prezumpciu správnosti správnych rozhodnutí, ktorá je potvrdená aj judikatúrou Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorej súd prvej inštancie ani len nebol oprávnený skúmať správnosť správnych aktov, t. j. rozhodnutí o výkupe, pretože žalobca v tomto sporovom konaní nielenže nepreukázal, ale ani netvrdil, že by rozhodnutia o výkupe trpeli takými závažnými právnymi vadami, aby mohli byť označené za

nulitné akty. Žalobca vo svojom odvolaní tiež nesprávne tvrdí, že súd prvej inštancie má za to, že k prechodu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam na Československý štát došlo na základe neprávoplatných rozhodnutí o výkupe. Opak je pravdou, vid' rozhodnutie súdu prvej inštancie str. 8, 9 bod 14. Za ďalšie, žalovaný zopakoval, že v danom prípade je určovací žaloba je neprípustná, pretože žalobca nepostupoval v súlade s ustanoveniami Reštitučného zákona, to znamená neuplatnil svoj reštitučný nárok na súde v lehote 15 mesiacov od doručenia výzvy a v súlade s ustálenou judikatúrou, ktorú nespochybnil ani žalobca, súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, že došlo k zániku jeho práva na vydanie sporných nehnuteľností a navrátenie vlastníckeho práva. Právne irelevantné sú tvrdenia odvolateľa, v zmysle ktorých mal žalovaný preukázať, že nadobudol vlastnícke právo na základe právoplatných rozhodnutí o výkupe, pretože s ohľadom na ust. § 48 ods. 1 Vládneho nariadenia č. 8/1928 Sb. o konaní vo veciach patriacich do pôsobnosti politických úradov, aj samotný žalobca v odvolaní zhodne s názorom okresného súdu uviedol, že v posudzovanom období platila na území Československa zásada materiálnej publicity, t. j. zásada hodnovernosti a záväznosti údajov verejných kníh. Právna domnienka hodnovernosti a záväznosti údajov má pritom vyvrátiteľnú povahu. S ohľadom na ustanovenie § 192 CSP to bol žalobca, ktorý bol v tomto sporovom konaní povinný predložiť dôkaz opaku. Túto ale svoju povinnosť si nespĺnil a v skutočnosti sa pokúša preniesť neunesenie svojho vlastného dôkazného bremena na žalovaného, pričom súd prvej inštancie správne a dostatočne vyhodnotil skutkové tvrdenie a dôkazy ohľadom údajnej nesprávnosti zápisov.

4. Žalobca vo svojej odvolacej replike zopakoval doposiaľ produkované tvrdenia, najmä to, že zápis v pozemkovej knihe v k. ú. F. bol vykonaný pred právoplatnosťou rozhodnutí o výkupe pozemkov, čo v konečnom dôsledku potvrdzuje aj sám súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia. Žalobca predložil kópiu listín, z ktorých vyplýva, že nie je na nich vyznačená doložka právoplatnosti, opak nemal súd prvej inštancie preukázaný. V konečnom dôsledku nesprávnosť zápisov vyplýva aj z predložených zápisov samotných z dôvodu, že výmery mohli nadobudnúť právoplatnosť až po 15 dňoch po doručení oprávneným osobám. Bolo teda vylúčené, aby mohli nadobudnúť právoplatnosť už po 4, resp. 7 dňoch. Československý štát teda ani v zmysle formálnoprávnych ani hmotnoprávnych podmienok zakotvených v Zákone o novej pozemkovej reforme nemohol nadobudnúť vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379, § 380 a § 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP, a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

8. Predmetom konania vedeného na prvoinštančnom súde bolo v danom prípade určenie, že žalobca je vlastníkom pozemkov označených v žalobe (vid' bod 1. tohto rozhodnutia). Predpokladom úspešnosti žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam je preukázanie vlastníckeho práva žalobcu a skutočnosť, že žalovaný vec neprávom zadržuje a pri určovacej žalobe aj preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

9. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie správnosti postupu a rozsudku okresného súdu, ktorým bola žaloba žalobcu v celom rozsahu zamietnutá, pričom súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na závere, že pozemky, ku ktorým sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva, mu už boli odňaté, o čom svedčí zápis v pozemkovej knihe; správne sa mal žalobca domáhať svojho práva v rámci reštitučného konania, čo ale neurobil. V predmetných okolnostiach vzhliadol na strane

žalobcu nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení podľa § 137c CSP. Pokiaľ žalobca tvrdil, že výmery o výkupe pôdy k sporným pozemkom nenadobudli právoplatnosť, v čom videl nedodržanie postupu podľa zákona č. 46/1948 Zb., táto skutočnosť nebola z jeho strany žiadnym spôsobom preukázaná.

10. Odvolací súd je viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolací súd teda preskúmava napadnuté rozhodnutie len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvádza vo svojom odvolaní.

11. Pokiaľ sa týka odvolacích námietok žalobcu, tento uvádza ako odvolacie dôvody ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), ako aj to že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

12. Uplatnený odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie, je nesprávne, t. j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti

13. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

14. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že predmetné odvolacie dôvody nie sú naplnené. Súd prvej inštancie vykonal vo veci náležité dokazovanie, z neho získané dôkazy vyhodnotil podľa zákonných kritérií (§ 191 ods. 1 CSP) a na základe toho ustálil správny skutkový stav, z ktorého pri rozhodnutí vychádzal. Odvolací súd sa stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam žalobca v minulosti stratil na základe dvoch výmerov o výkupe bývalého Okresného národného výboru v Ružomberku, v dôsledku ktorých prešlo vlastníctvo k parcelám predmetu konania na žalovaného, o čom svedčí zápis v pozemkovej knihe. Len za stavu, ak by v konaní vyšlo najavo, že obidve rozhodnutia sú nulitné akty, mohol byť žalobca v konaní úspešný. Žalobca však v konaní netvrdil, že predmetné rozhodnutia Okresného národného výboru v Ružomberku z roku 1949 a 1950 sú nulitné správne akty. V tejto súvislosti a tiež vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza, že otázka možnosti skúmania verejných listín (a to výmerov a prídellových listín) už bola riešená v judikatúre najvyššieho súdu, ktorý v rozsudku sp. zn. 4Cdo 123/2003 uverejnenom v časopise Zo súdnej praxe pod č. 44/2004 uviedol, že výmery a prídellové listiny sú verejnými listinami, ktoré boli aj sú dokladmi o vlastníctve prídeltcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladu schopnými listinami spôsobilými pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, pričom mimo rámca správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť právneho aktu; môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný) ako i, že nulitným aktom je správny akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom. Súd je viazaný rozhodnutím správneho orgánu potiaľ, že je povinný vychádzať z jeho účinkov. Ten istý záver zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež v rozsudku sp. zn. 5Cdo/110/2000, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/2001, ako aj v rozsudku z 27.11.2007 sp. zn. 2Cdo 337/2006, z 17.06.20095 sp. zn. 5Cdo 198/2008, obdobne aj v uznesení sp. zn. 4 SŽ 88/1995, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 65/1995 a uznesení sp. zn. 4 SŽ 34/1997, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 77/1998. Samozrejme účinky má však len také rozhodnutie, ktoré bolo riadne doručené a nebolo napadnuté opravným prostriedkom, čo v danom prípade nebolo zo strany žalobcu ani len tvrdené. Za daného stavu len samotná skutočnosť, že od vydania výkupu vo vzťahu k sporným pozemkom v prospech Československého štátu uplynula doba len 4, resp. 7 dní, nepreukazuje, že v prípade sporných výmerov o výkupe sa jedná o nulitné akty.

15. Pokiaľ súd prvej inštancie tiež uviedol, že v okolnostiach prejednávaného prípadu videl na strane žalobcu nedostatok naliehavého právneho záujmu podľa § 137c CSP, aj s týmto konštatovaním sa odvolací súd stotožnil. Aj podľa jeho názoru sa mal/mohol žalobca správne domáhať svojho práva v rámci reštitučného konania, čo ale neurobil. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR reštitučné predpisy sú k všeobecným predpisom (akým je najmä Občiansky zákonník) vo vzťahu špeciality. Tento vzťah sa rieši podľa zásady *lex specialis derogat legi generali*, to znamená, že tam, kde existuje špeciálna úprava, nemožno použiť úpravu všeobecnú. Ak sa možno domáhať ochrany práva postupom podľa reštitučného predpisu ako špeciálneho, teda ak je daný reštitučný nárok, nemožno uplatniť nárok na ochranu vlastníctva podľa všeobecných právnych predpisov. Oprávnená osoba sa preto nemôže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov, najmä podľa § 126 ods. 1 Obč. zákonníka, a to ani formou určenia vlastníckeho práva podľa § 80 O.s.p. (aktuálne § 137c CSP), ak mohla žiadať o vydanie veci podľa reštitučného predpisu. Žalobou o určenie vlastníckeho práva nemožno totiž obchádzať účel a zmysel reštitučného zákonodarstva. Existencia špeciálnej úpravy v reštitučných predpisoch vylučuje naliehavý právny záujem na určení vlastníctva tam, kde podľa týchto predpisov bolo možné uplatniť nárok na vrátenie veci a nárok uplatnený nebol alebo z nejakých dôvodov takejto požiadavke nebolo vyhovené. Naliehavosť právneho záujmu na určovanom výroku je totiž daná až vtedy, ak je v spore o určenie vlastníckeho práva toto právo preukázané (rozsudok najvyššieho súdu zo dňa 25.02.2009 sp. zn. 4Cdo 130/2007; obdobne rozsudok najvyššieho súdu z 31.05.2011 sp. zn. 2 Cdo 122/2010, z 24.02.2010 sp. zn. 5MCdo 4/2009, stanovisko ÚS ČR zverejnené pod č. 477/2005 Sb.; rozsudok veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS ČR z 11.09.2003 sp. zn. 31 Cdo 1222/2001, rozsudok NS ČR zo 17.02.2006 sp. zn. 22 Cdo 25/2006, rozsudok NS ČR z 01.07.2009 sp. zn. 22 Cdo 4505/2008, rozsudok NS ČR z 13.12.2006 sp. zn. 22 Cdo 18/2006). Ústavný súd SR sa taktiež v jednom zo svojich rozhodnutí z 24.04.2013 sp. zn. III. ÚS 177/2013 stotožnil s názorom krajského súdu, že po uplynutí reštitučných lehôt už nie je možné uplatniť si všeobecnou vlastníckou žalobou určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Reštitučné predpisy majú povahu *lex specialis* vo vzťahu k Občianskemu zákonníku, ktorý predstavuje *lex generalis*. Ak oprávnená osoba zmeškala lehotu na uplatnenie reštitučného nároku, nemôže sa brániť žalobou o vydanie veci (vypratanie nehnuteľnosti), resp. určenie vlastníckeho práva podľa § 126 Občianskeho zákonníka s odvolaním sa na nepremlčateľnosť vlastníckeho práva (§ 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a na to, že ak niečo nie je upravené v reštitučnom predpise (špeciálny predpis), potom je možné subsidiárne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré vo všeobecnosti upravujú ochranu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Z povahy reštitučných zákonov ako predpisov špeciálnych vyplýva, že nároky nimi upravené nie je možné riešiť inak než podľa ich ustanovení v zmysle všeobecnej zásady o zákone všeobecnom a osobitnom (*lex specialis derogat legi generali*). Ak stanoví reštitučný predpis určité podmienky na uplatnenie reštitučného nároku, nie je možné ten istý nárok uplatňovať podľa iného predpisu.

16. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinstančného konania, ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)